

"וְנָחֲלֶתֶם אוֹתָהּ אִישׁ כְּאָזְלוֹ" (יִזְחָק אֶל בְּנֵי 14)

חלוקה אגליטרית של

חפצים בדידים

Egalitarian Item
Allocation

אראל סגל-הלוי

חלוקה אגליטרית

תזכורת: חלוקה אגליטרית = חלוקה שבה
הערך הקטן ביותר בין כל השחקנים
הוא גדול ביותר בין כל החלוקות:

$$\max_X \min_i V_i(X_i)$$

כשהמשאבים רציפים, וההערכות מנורמלות, כל
חלוקה אגליטרית היא פרופורציונלית.

כשהמשאבים בדידים, זה לא מתקיים.

דוגמה: 99 חפצים, שני אנשים. החלוקה
האגליטרית היא 49:50 – לא פרופורציונלית.

חלוקה אגליטרית היא "הכי קרובה
לפרופורציונלית" בהתחשב בחפצים הבדידים.

חלוקה אגליטרית - חישוב

כשהמשאבים רציפים, קיים אלגוריתם יעיל למציאת חלוקה אגליטרית.

משפט. כשהמשאבים בדידים, מציאת חלוקה אגליטרית היא בעיה NP-קשה.

הוכחה. רדוקציה מבעיית חלוקת המספרים $(Partition)$: "נתונים m מספרים חיוביים שסכומם $2S$. האם ניתן לחלקם לשתי קבוצות שסכומן S ?"

בהינתן בעיית חלוקת מספרים P , נגדיר בעיית חלוקת חפצים Q , עם שני שחקנים המייחסים לכל חפץ j את המספר j . התשובה לבעייה P היא "כן" אם ורק אם ערך החלוקה האגליטרית בבעייה Q הוא S . ***

איך פותרים בעיות NP-קשות?

זמן הריצה	איכות הפתרון	
מעריכי במקרה הגרוע; מהיר בבעיות קטנות	תמיד מיטבי	אלגוריתם מדוייק
תמיד פולינומיאלי	לא מיטבי, אבל קרוב	אלגוריתם קירוב

**חלוקה אגליטרית -
אלגוריתמים מדויקים**

חיפוש במרחב המצבים

state-space search

מצב של חלוקה חלקית: = וקטור באורך $n+1$ (מספר החפצים שחולקו, הערך של כל שחקן).

המצב של חלוקה ריקה = $(0, \dots, 0; 0)$.

הרעיון:

- נתחיל מחלוקה ריקה;
- ניצור את כל n המצבים הנובעים ממצב קיים + חלוקת חפץ אחד;
- נמחק מצבים מיותרים (גיזום – pruning; פירוט בהמשך);
- מתוך כל המצבים הסופיים (m חפצים חולקו), נבחר מצב עם הערך המינימלי הגדול ביותר.

חיפוש במרחב המצבים – דוגמה

חפץ ג	חפץ ב	חפץ א	
55	11	11	שחקן 1
33	22	22	שחקן 2
0	44	33	שחקן 3

מצב התחלתי: $(0 ; 0,0,0)$

נתינת חפץ א: $(1 ; 11,0,0)$, $(1 ; 0,22,0)$, $(1 ; 0,0,33)$.

נתינת חפץ ב: $(2 ; 22,0,0)$, $(2 ; 11,22,0)$, $(2 ; 11,0,44)$

$(2 ; 11,22,0)$, $(2 ; 0,44,0)$, $(2 ; 0,22,44)$

$(2 ; 11,0,33)$, $(2 ; 0,22,33)$, $(2 ; 0,0,77)$.

באופן כללי: n^m

נתינת חפץ ג: 27 מצבים.

ג'יזום (pruning) – כלל א

כלל א: נמחק מצבים זהים.

מצב התחלתי: $(0 ; 0, 0, 0)$

נתינת חפץ א: $(1 ; 11, 0, 0)$, $(1 ; 0, 22, 0)$, $(1 ; 0, 0, 33)$.

נתינת חפץ ב: $(2 ; 22, 0, 0)$, **$(2 ; 11, 22, 0)$** , $(2 ; 11, 0, 44)$

~~$(2 ; 11, 22, 0)$~~ , $(2 ; 0, 44, 0)$, $(2 ; 0, 22, 44)$

$(2 ; 11, 0, 33)$, $(2 ; 0, 22, 33)$, $(2 ; 0, 0, 77)$.

נתינת חפץ ג: ~~27~~ 24 מצבים.

באופן כללי: לכל היותר $m * V^n$, כאשר V הוא הערך הגדול ביותר של סל כלשהו לשחקן כלשהו.

--- לכל n קבוע, האלגוריתם פסאודו-פולינומיאלי.

גיזום – כלל ב (branch-and-bound)

כלל ב: נמחק כל מצב, **שהחסם האופטימי** שלו אינו טוב יותר **מהחסם הפסימי** הטוב ביותר שמצאנו.

- **חסם פסימי** = התוצאה המיטבית לא תהיה גרועה יותר. דוגמה: חלק את החפצים שנשארו באקראי.

- **חסם אופטימי** = התוצאה המיטבית לא תהיה טובה יותר. דוגמה: **תן כל החפצים שנשארו לכולם.**

המצב $(0; 0,0,0)$:

- **חסם פסימי: 11** $(1:א, 2:ג, 3:ב)$.

- **חסם אופטימי: 77** $(1:א+ב+ג, 2:א+ב+ג, 3:א+ב+ג)$.

המצב $(2; 22,0,0)$:

- **חסם אופטימי: 0** (נותנים את חפץ ג לכולם).

- אפשר לגזום את המצב הזה!

חסמים

- בבעיית מקסימום, חסם אופטימי = חסם עליון, חסם פסימי = חסם תחתון (אופטימי \leq אמיתי \leq פסימי).
- בבעיית מינימום, חסם אופטימי = חסם תחתון, חסם פסימי = חסם עליון (אופטימי \geq אמיתי \geq פסימי).
- האלגוריתם מהיר יותר ככל שהחסמים הדוקים יותר (= קרובים יותר לערך האמיתי).
- האתגר של מפתחי אלגוריתמים מדוייקים: למצוא חסמים הדוקים יותר.

**חלוקה אגליטרית -
אלגוריתמי קירוב**

בעיית שיבוץ העבודות

צריך לבצע m עבודות-חישוב באורכים שונים.
יש n מחשבים זהים. צריך לשבץ עבודות למחשבים כך
שזמן הסיום של העבודה האחרונה יהיה קצר ביותר.

דוגמה: 4 מחשבים, 9 עבודות עם זמני-ריצה (בשעות):

4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

- שיבוץ א: 5+6, 5+6, 4+7, 4+7, 4+4+7
זמן סיום: 15.

- שיבוץ ב: 6+6, 7+5, 7+5, 4+4+4
זמן סיום: 12 – מיטבי.

- שיבוץ א הוא קירוב $5/4$ לשיבוץ המיטבי.

שיבוץ העבודות וחלוקה אגליטרית

בעיית שיבוץ m עבודות על n מחשבים שקולה לבעיית חלוקה אגליטרית של m מטלות (=חפצים עם ערך שלילי) בין n אנשים עם הערכות זהות.

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות, ערכים (שליליים):

-4, -4, -4, -5, -5, -6, -6, -7, -7

- חלוקה א: -5-6, -5-6, -4-7, -4-7, -4-4-7
ערך מינימלי: -15.

- חלוקה ב: -6-6, -7-5, -7-5, -4-4-4
ערך מינימלי: -12 - חלוקה אגליטרית.

- חלוקה א היא קירוב $5/4$ לחלוקה האגליטרית.

שיבוץ רשימה – List Scheduling

1. לכל עבודה j בין 1 ל- m :

2. תן את j למחשב עם זמן-סיום נוכחי קטן ביותר.

1. לכל מטלה j בין 1 ל- m :

2. תן את j לשחקן, שהעלות (=מינוס הערך) הנוכחית שלו קטנה ביותר (=קרובה ביותר לאפס).

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות עם עלויות:

4, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

שחקן ד	שחקן ג	שחקן ב	שחקן א
5 7	4 6	4 6	4 5 7

עלות מקסימלית: 16 (ערך מינימלי: מינוס 16).

אלגוריתם הרשימה – יחס הקירוב

משפט. אלגוריתם הרשימה לחלוקת מטלות מוצא חלוקה שבה העלות המקסימלית **קטנה מפי 2** מהעלות המקסימלית המיטבית.

הוכחה. נסמן: $OPT =$ העלות המיטבית. נחלק את כל העלויות ב- OPT . לאחר החלוקה, סכום העלויות של כל שחקן בחלוקה המיטבית ≥ 1 . לכן, העלות של כל מטלה ≥ 1 , וסכום העלויות של כל המטלות $\geq n$.

בכל סיבוב באלגוריתם, סכום העלויות של כל המטלות שכבר חולקו $> n$. לפי כלל שובר־היונים, העלות הקטנה ביותר של שחקן > 1 . לכן, סכום העלויות החדש של השחקן שקיבל מטלה $> 1+1 = 2$. **לכן,** בסוף הסיבוב האחרון, העלות של כל שחקן > 2 . ***

שיבוץ "המטלה הארוכה ראשונה"

Longest Processing Time First – LPT Greedy - האלגוריתם החמדני

1. סדר את העבודות בסדר יורד של זמן הריצה;

2. הפעל "תיזמון רשימה" על הרשימה המסודרת.

1. סדר את המטלות בסדר יורד של העלות שלהן;

2. חלק את המטלות בעזרת "אלגוריתם הרשימה".

דוגמה: 4 אנשים, 9 מטלות עם עלויות:

4, 4, 4, 5, 5, 6, 6, 7, 7.

שחקן ד	שחקן ג	שחקן ב	שחקן א
6 5	6 5	7 4	7 4 4

עלות מקסימלית: 15 (ערך מינימלי: מינוס 15).

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

משפט. האלגוריתם החמדני מוצא חלוקת מטלות עם עלות מקסימלית קטנה מפי $4/3$ מהעלות המיטבית.

הוכחה. נחלק את כל העלויות ב- OPT כמו קודם.

נחלק את המטלות לשני סוגים: גדולות: עלות $< 1/3$; קטנות: עלות $\geq 1/3$. בכל סל בחלוקה המיטבית יש ≥ 2 מטלות גדולות, ובסך־הכל יש $\geq 2n$ מטלות גדולות.

האלגוריתם החמדני מחלק קודם את כל המטלות הגדולות, ואז את כל המטלות הקטנות.

נוכיח את המשפט בשתי טענות־עזר: טענה א מתייחסת לשלב חלוקת המטלות הגדולות, וטענה ב מתייחסת לשלב חלוקת המטלות הקטנות. --<

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

טענה א: לאחר שהאלגוריתם סיים לחלק מטלות גדולות, העלות הכוללת של כל שחקן ≥ 1 .

הוכחה: אם יש $n \geq$ מטלות גדולות, אז האלגוריתם החמדני נותן מטלה גדולה אחת בלבד לכל שחקן, וברור שהעלות ≥ 1 .

נניח שיש $n+t$ מטלות גדולות, עבור t בין 1 ל- n . נקרא לשתי מטלות גדולות **תואמות** – אם סכום העלויות שלהן קטן או שווה 1.

בחלוקה המיטבית יש לפחות t סלים עם שתי מטלות גדולות, ולכן יש לפחות t זוגות של מטלות גדולות תואמות (מטלות $n-t+1, \dots, n+t$). לכן:

- מטלה $n+t$ תואמת למטלה $n-t+1$.
- מטלה $n+t-1$ תואמת למטלה $n-t+2$.
- מטלה $n+t-k+1$ תואמת למטלה $n-t+k$ לכל k בין 1 ל- t .

האלגוריתם החמדני מחלק את מטלות 1, ..., n , מטלה אחת לכל שחקן. ואז נותן את מטלה $n+t-k+1$ לשחקן שקיבל את $n-t+k$. הזוגות הללו תואמים לכל k , ולכן עלויות כל השחקנים לכל היותר 1. ***

האלגוריתם החמדני – יחס הקירוב

טענה ב: כאשר האלגוריתם נותן מטלה קטנה לשחקן כלשהו, העלות החדשה שלו $> 4/3$.

הוכחה: סכום העלויות של כל המטלות שכבר חולקו $> n$. לפי כלל שובך־היונים, העלות הקטנה ביותר של שחקן כלשהו > 1 . בתוספת מטלה קטנה אחת, העלות החדשה $> 4/3$. ***

האלגוריתם החמדני - המשך

- ניתחנו את האלגוריתם החמדני לחלוקת מטלות לשחקנים עם הערכות זהות.

- אפשר להשתמש באותו אלגוריתם לחלוקת חפצים לשחקנים עם הערכות זהות: הערך המינימלי $< \text{פי}$ $3/4$ מהערך האגליטרי. ההוכחה הרבה יותר ארוכה.

- לשחקנים עם הערכות שונות, הבעיה הרבה יותר קשה – נושא למחקר.

אלגוריתם מדויק + אלגוריתם קירוב

- במציאות מקובל לשלב את שני סוגי האלגוריתמים:
 - משתמשים באלגוריתם מדויק – חיפוש במרחב המצבים;
 - מחשבים חסמים פסימיים בעזרת אלגוריתם קירוב – כגון האלגוריתם החמדני שלמדנו.
 - אם נגמר הזמן, והחיפוש במרחב המצבים עדיין לא מצא חלוקה מיטבית – מחזירים את החלוקה הכי טובה שהחיפוש מצא עד כה.
 - החסם הפסימי מבטיח, שהחלוקה הזאת טובה לפחות כמו החלוקה של אלגוריתם הקירוב.